

IDAZKERA

HELBURU

Eskolaurreko
azken urtetik goiti

© *Du graphisme à l'écriture, La classe maternelle*, éditions MARTIN Media, 1999
© IKAS 2001
ISBN 978-2-84963-130-0

Gipuzkoan inprimatua, 2016ko ekainean.

AITZIN SOLASA

Sail hau lehen zikloko egin dugunaren segida da :

- *Kantirurirekin*, haurrak, musika eta hizkuntzaz gain, motrizitatea lantzen du bi urteetatik goiti. Gorputzaren mugimenduak menperatzen ditu eta ongi koordinatzen hasten da.

- *Hatz eta behatz* maletari esker, mintzairaz gain, motrizitate fina lantzen du, erran nahi baita bereziki erhiekin eta eskuekin egin mugimenduak. Horrek laguntza handia ekarriko dio idazten hasiko delarik.

Sail honi esker, lauzpabost urteko haurra zeinu grafikoen marrazten hasten da (marrak, lerroak, borobilak, eta abar...) ; emeki-emeki, letrak moldatzen ditu eta azkenik hitz osoak. Horretara heltzeko, urraspide honi jarraikiko zaio :

- Eskolaurreko 2. urtetik goiti, gaika ari da, liburuxka bera aitzinatze baten arabera moldatua delarik, erran nahi baita errexenetik zailenera ; bestalde, fitxak ikasgelan komunzki lantzen diren gaietan barna sartzeko tresna baliosak dira, adibidez sasoin bati (udaberria, larrazkena, negua...) doakion hiztegiaren aberasteko eta erabiltzeko.

- Eskolaurreko azken urtetik goiti, zeinu berak (marrak, borobilak, eta abar...) landuko ditu baina letra baten moldatzeko xedearekin, helburu azkena idazkera kurtsiboa delarik. Fitxek euskal alfabetoaren letren idazteko bidea erakusten dute, bai eta euskaraz arruntak zaizkigun dd, ll, rr, tt, ts, tx, tz soinuen transkribatzeko ere.

Bestalde, ariketa honen bidez ere, haurra euskaraz trebatuko da, bereziki hastapeneko bertsoari esker.

Liburuxka bakoitzak badarama irakaslearen gida (*Bilduma hau nola erabil*). Garrantzitsua da horri jarraitzea, fitxak ahal bezain ongi baliatuz, funtsezko xedearen erdiesteko gisan : haurrak idazkerako lehen urratsak ongi egin ditzan. Bizi guziko baita...

Bururatzeko, erran dezagun grafismoari doakion hiztegia ez zela orain arte ongi finkatua. Horren egitera entseatu gara hemen. Irakasleentzat eta berdin burasoentzat, euskaratik frantsesera agertzen dugu bildumen eranskinetan.

BILDUMA HAU NOLA ERABIL

1. HELBURUAK ETA JAKINGAIK

Helburu orokorra haurra idazkera kurtsiboan trebatzea da.

Nota Bene :

1. Hemen, letra xeheak baizik ez ditugu lantzen. Hurrengo urteetan helduko da letra larrien aldia.
2. Lan hau bera baino lehenago, ondotik edo bestalde antolatu beste jardueren artean heldu da (ikus erref. bibliografikoak).

Hona orain helburu zehatzak :

- haurrak orriaren espazioa ongi erabiltzea
- zeinuei ohartzea eta haien ezagutzea
- zeinu horiek lerro zuzenetan egitea
- idazten saiatzea
- idazkera kurtsiboaren zeinuak menperatzea (moztu gabe eta gibelera joan gabe).

Jakingai nagusiak :

- idazkeraren lantzea
- motrizitate finaren eta eskuen trebetasunaren finkatzea
- begi eta eskuen arteko koordinazioaren lantzea
- memoria kurtsiboaren suspertzea
- idazkeraren balioari ohartzea
- ahozkoaren eta idatzizkoaren arteko lotura egitea (hastapeneko bertsoaren bidez)
- lerro artean marraztea
- idazkera kurtsiboaren zeinuak menperatzea
- letren moldeak eta beren arteko lotura ikastea
- erran-nahia ematea zeinu grafikoei

Zeharkako jakingaiak :

- idazteko tresna (arkatza, idazluma, feltro luma...) eskuan ongi atxikitzea
- idazteko orduan, behar den bezala jartzen ikastea
- euskararen ahoskera, hiztegia, joskera lantzea eta hobetzea.

2. EDUKIA

2.1. Bildumaren edukia :

Bilduma honek 33 fitxa dakartza : fitxa bakoitzak euskal alfabetoaren letra bat idazten erakusten du, bai eta euskaraz arruntak zaizkigun dd, ll, rr, tt, ts, tx, tz soinuen transkribatzen ere.

Kasu ! Fitxak ez dira bilduma honetan heldu diren ordenan (ordena alfabetikoan) erabili behar baina aurkezpen honetatik landa ageri den aitzinatze orokorraren arabera (Ikus Zeinu grafikoak zein letratan edo soinutan lantzen diren).

2.2. Fitxa bakoitzaren edukia :

Letra edo soinu batean oinarritua, fitxa bakoitzak elementu hauek dakartza :

- Bertso bat, kantatzeko edo deklamatzeko atsegina. Saioa horrekin hasten da. Ahozkoaren eta idatzizkoaren arteko lotura egiten du eta gainera, bertsoak idazki edo idazki-zati gisa lantzen dira. Gisa horretan, moldatuko duen letrari erranahia aurkituko dio haurrak.
 - Bertsoari dagokion marrazkia. Haurrak margotuko du.
 - Letraren moldatzeko egin beharra(k) d(ir)en zeinua(k): marrak, borobilak, etab. Zeinu bezainbat lerro badago.
- Bistan da, helburua letraren moldatzea denaz gain, landu behar diren ordenan agertzen dira zeinuak, adibidez, *d* letrarentzat : marra bertikala, borobila, krakoa.
- Letra bera, silaba bat eta hitz bat, hastapeneko bertsoetik hartuak. Haurrak letrak ongi moldatu behar ditu eta bestalde, beren artean ongi lotu.
 - Marrazki bat, haurrak apain dezan, zeinu ezberdinak baliatuz. Marrazkia beti bertsoari lotua da.
 - Azkenik, xerrenda apainduz, letrari dagokion zeinu berezi bat berriz lantzen da, adibidez : borobila, marra, etab... Ariketa atsegina da, lasaitzeko eta aitzinetik ikasiaren bermatzeko.

Ebaluaketa helburuen arabera egingen du irakasleak.

Aurkezpen hastapenean erran bezala, jarduera hau bera baino lehenago, ondotik edo bestalde antolatu beste batzuen artean heldu da.

Hona, beraz, gai honi buruzko erreferentzia zenbait :

Gustura idatziz, Irune Ibarra, Ibaizabal argitaletxea

Du mouvement au tracé en petite section, éditions Magnard

Du tracé au graphisme en moyenne section, éditions Magnard

Du graphisme à l'écriture en grande section, éditions Magnard

Les chemins de l'écriture, collection R. Tavernier, éditions Bordas

Hezkuntzako administrazioaren programak (azkenak egitasmo gisa baizik ez dira mementuko)

Internet bidez eskura daitezke : <http://www.eduscol.education.fr/D0048/MATERNELLE.pdf>

Finkatuak izanen direlarik, programaren edukiak BOEN argitaratuko dira. Interneten bidez ere eskura daitezke : <http://www.education.gouv.fr/bo>

LAN SAIOA

1. Haurrak behar duen materiala :

- irakasleak fotokopiatu fitxa,
- marrazteko, idazteko edota margotzeko tresnak (igeltsua, margoak, arkatzak, eta abar...).

2. Taldean egin lana :

Lehenik, irakasleak bertsoa landuko du ikasleekin ; menturaz deklamatuko dute edo berdin kantatuko.

Ondotik, irakasleak helburua agertzen du. Adibidez :

- *Egun, d letra eginen dugu, dilin dalan hitzetan bezala.*

d letra nola moldatzen den arbelean erakutsiko du : lehenik borobila, ondotik marra bertikala, etab.

Haurrak arbelean entseatuko dira.

Irakasleak hitz osoa idatziko du arbelean, mugimendu guziak nola elkarri lotzen diren erakustera emanaz.

Hurrek hitz hori bera arbelean idatziko dute, lerroen artean.

Irakasleak kasu emanen du hurrek jestuak ongi egin ditzaten.

3. Bakarkako lana :

Bertsoa gogoarazi ondoren, fitxa nahi bezainbat handiturik, haurrak entseatuko dira lantzen den letraren aurkitzera bertsoaren testuan (adibidez, *d* letra). Lan horri esker, ohartuko dira elkarri lotu letrek hitz bat osatzen dutela, halaber hitz segida batek erranaldi bat egiten duela eta erranaldi zenbaitek, elkarri josirik, zerbait adierazten duen bertsoa egiten dutela.

Gero, irakasleak aginduak emanen ditu :

- *Lehenik, borobilak egizkitzu, lerro honetan.*

Kasu emazu adibideari jarraitzeko :

gaineko puntutik, ezkeraldera jaits eta berriz goiti...

- *Marra bertikalak egizkitzu lerro honetan.*
- *d letra egizu lerro guzian.*
- *di silabaren lerroa egizu.*
- *dilin hitza idatz ezazu lerroaren bururaino.*

Kasu ! *d* letra bere osotasunean egin baino lehen, zeinu grafiko bakoitza (marra bertikala, borobila, krakoa) aitzineko saioetan landua izanen da aitzinatze jakin baten arabera (ikus ondotik heldu den aurkibidea).

Lerro horiek oro egin ondoren, haurrek ondoko marrazkia apainduko dute, xerrenda bururatuko eta azkenik, margotzen ariko dira.

Biziki inportantea da irakasleak segurtu dezan haur bakoitzak mugimenduak behar bezala egiten dituela.

Haurrak orri handitu batean ar daitezke edo berdin, hastapen-hastapenean, xutik, ikasgelaren paretetan itsasi paperetan.

Euskarri handietan trebatuak izanez geroz, idazteko kaier batean ar daitezke, 4 mm izanik lerroen artean.

Egun guzietan, haurrak zerbaixka gehiago egin dezake : zeinuak, gero letrak idazkera kurtsiboan, bertsoko hitz bat, letrak elkarren artean ongi lotuz.

Ororen buru, kaier horretan ageri da haurrak erdietsi duenaren hatza.

Ohar zenbait zeinu grafikoen aitzinamenduaz :

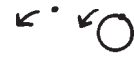
Lehenik marrak (marra bertikala, zehar marra...).

Kasu emazu haurrak zeinuak ongi egiten dituenetz :

- marra bertikala gaineretik behera
- marra horizontala, ezkerretik eskuinera
- zehar marra : ezkerretik eskuinera, goiti.

Gero :

Borobila : gainekeo puntutik ezkerraldera jaits eta berriz goiti abiapunturaino

Alderantzizko zubia : gaineretik jaustean bigarrenaren abiatzeko, kasu eman marrari,

horrelakorik ez egiteko

Ondotik :

Zubia : goiti joanez bigarrenaren abiatzeko, kasu eman marrari,

horrelakorik ez egiteko

Kuskula : zentzuari kasu eman

Alderantzizko kuskula : hor ere zentzuari kasu eman

ZEINU GRAFIKOAK ZEIN LETRATAN EDO SOINUTAN LANTZEN DIREN

Zeinu grafikoak aitzinatze orokor honen arabera lantzen dira :

1. MARRAK :

bertikalak, horizontalak, zeharrek

d letra eta dd soinua

g letra

l letra eta ll soinua

q letra

r letra

k letra

t letra eta tt soinua,

bai eta ts, tx, tz soinuak

♠ letra

j letra

i letra

y letra

2. BOROILA

d letra eta dd soinua

q letra

o letra

a letra

g letra

3. ZUBIAK

u letra

b letra

v eta w letrak

f letra

n letra

m letra

y letra

4. KUSKULAK

l letra eta ll soinua

b letra

k letra

k letra

f letra

g letra

j letra

y letra

z letra

5. KRAKOAK

b letra

i letra

d letra

l letra

f letra

t letra

j letra

g letra

6. KURBAK

♠ letra

x letra

c letra

e letra

□□ zeinua : n letra eta nn soinua

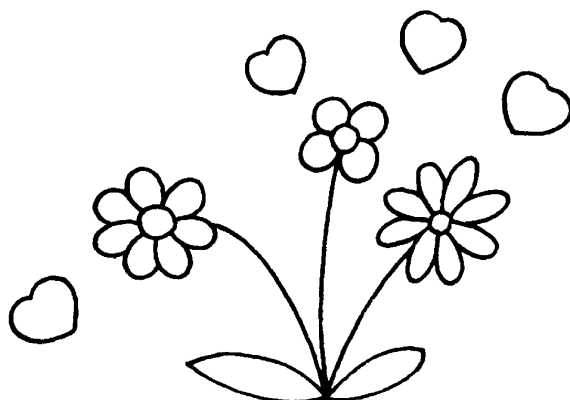
~ zeinua : h letra eta r letrak eta ñ soinua

Ikaur batek bere amari

Ama, zuretzat ekarri ditut liliak,
zuri pentsaturaz hautatu ditut xuriak.
Bertze hok aldiz, kolorez gorri biziak,
zuretzat dutan maitasuna iduriak.

...

Xalbador

Segi ezazu ereduari jarraikiz.

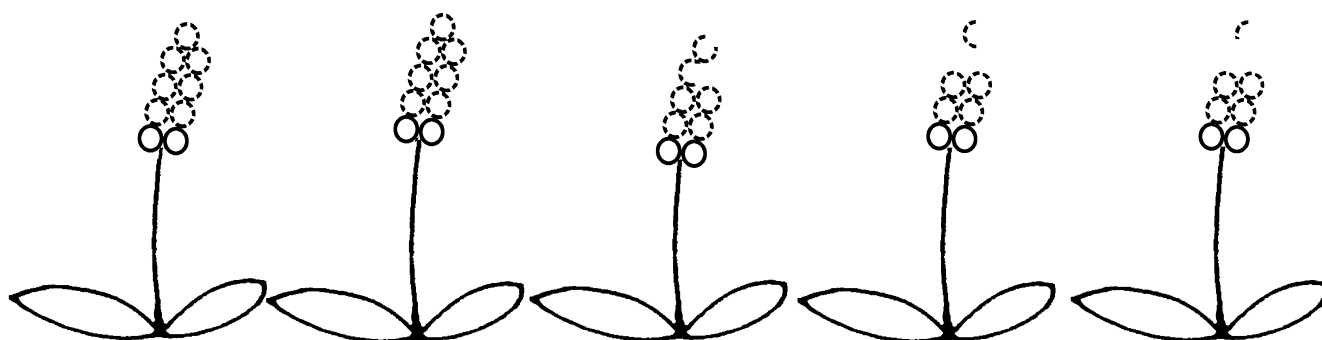
✓ o o

a

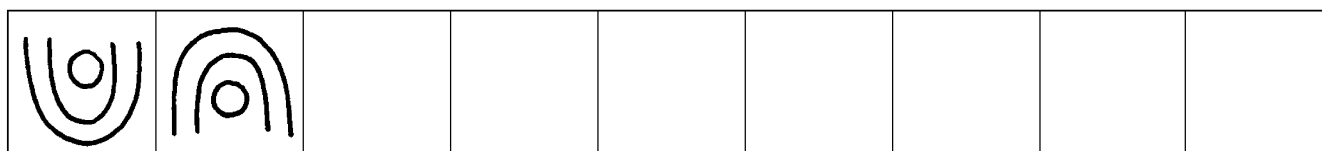
ma

ama

Loreak osa itzazu.

Segi ezazu :

b

ALDERANTZIZKO ZUBIA • KUSKULA • l KRAKOA

Belea eta axeria

Behin bazen bele bat :

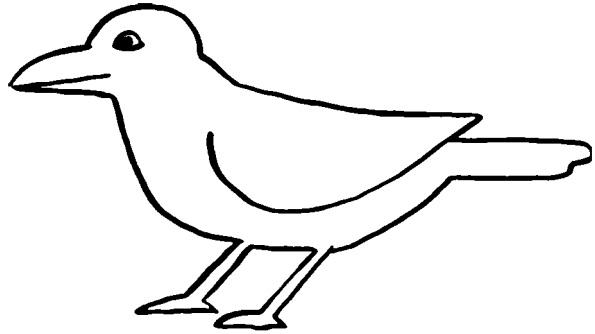
bele bat beltza,

pika bezain ohina,

bainan zozoa !

...

Oxobi

Segi ezazu :

u

lll

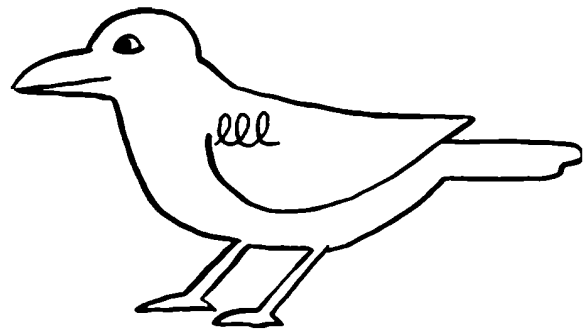
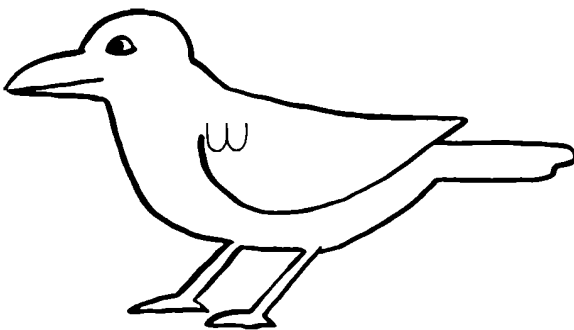
ll

b

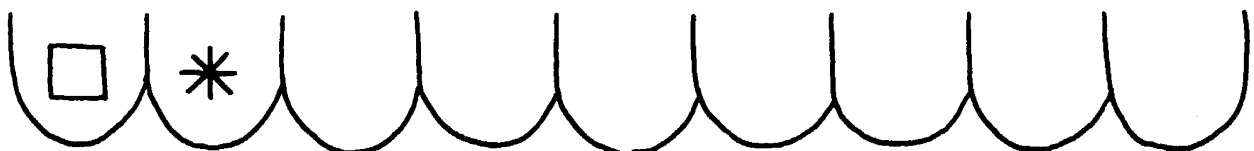
be

belea

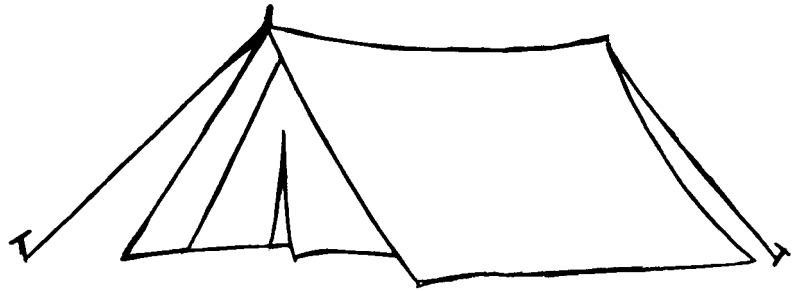
Belearen hegalak apain itzazu.

Segi ezazu :

campinga

Segi ezazu :

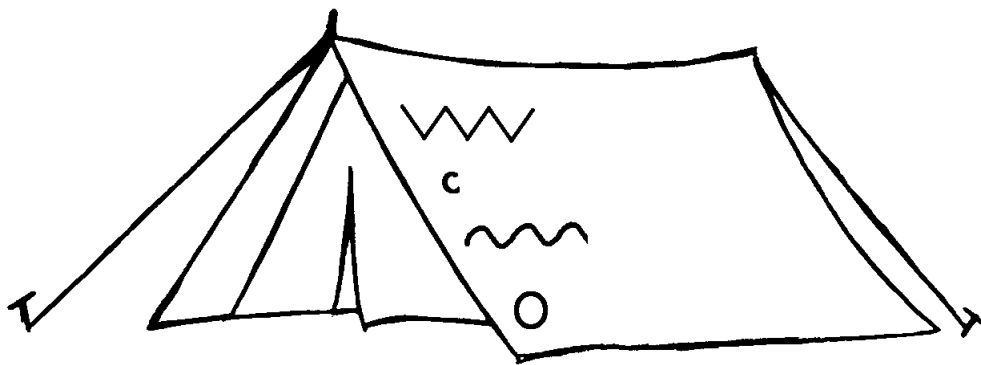
C C

c

cam

camping

Oihalezko etxea apain ezazu...

eta aitzinean duen erreka marraz.

d

MARRA BERTIKALA • BOROBILA • KRAKOA

Ezkilaren kantua

Gure eliz' dorreko ezkila zaharrek
badauzka hedaturik berrien bakarrak.

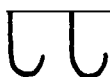
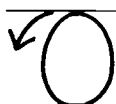
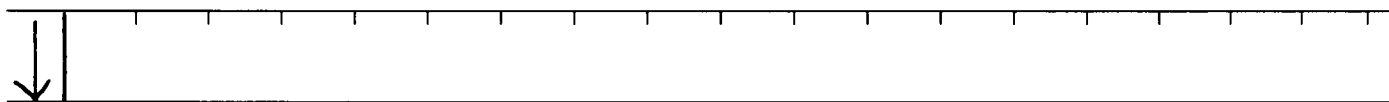
Dilin dalan dalan, din dan bideran. (bis)

...

M. Labèguerie

Segi ezazu :

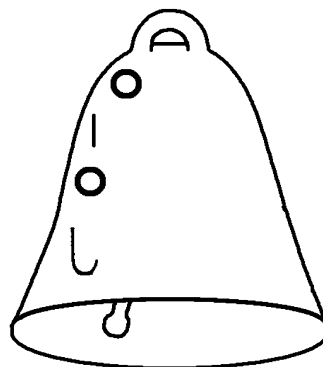
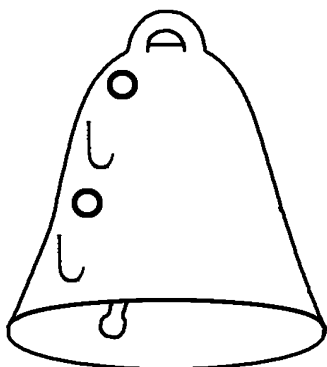
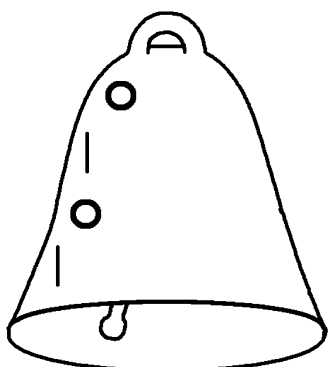

d

di

dilin

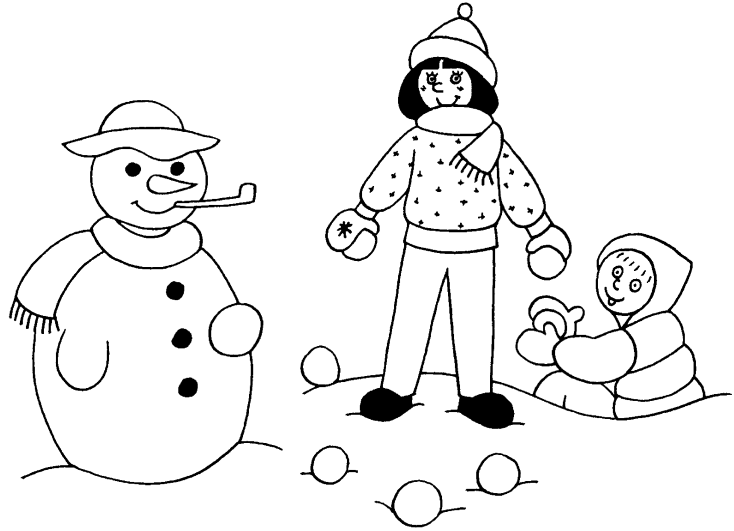
Ezkilak apain itzazu :

Segi ezazu :

Elur-melur
ez nuk hire beldur,
ukanik etxean arto
eta egur !...

Segi ezazu :

C C

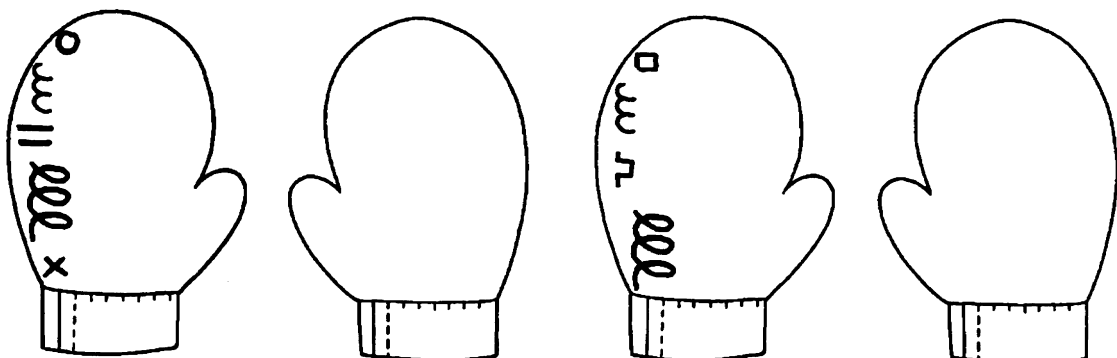
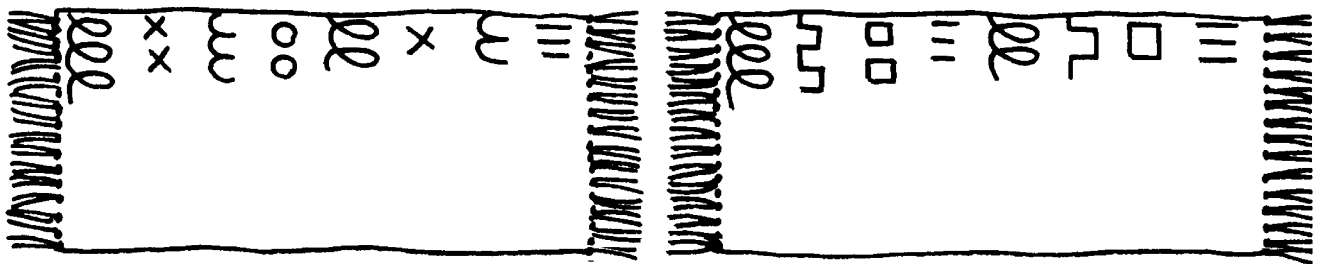
ee

e

el

elur

Lepokoak eta eskularruak apain itzazu.

f

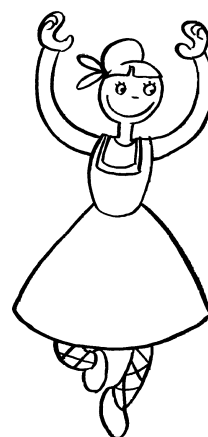
ALDERANTZIZKO ZUBIA • KUSKULA • l KRAKOA

Furra furra

Furra furra fandangoa,
hortxe duzu fandangoa) (bis)
geure gustukoa.

...

Natxo de Felipe

Segi ezazu :

uuu

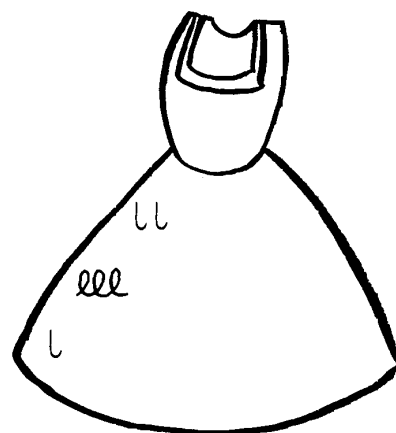
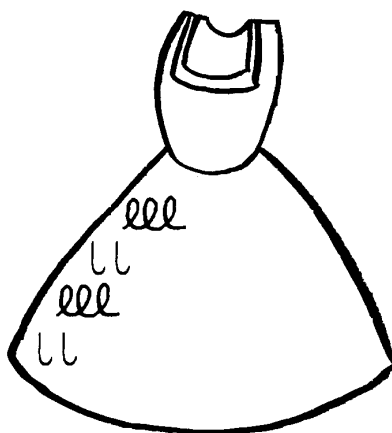
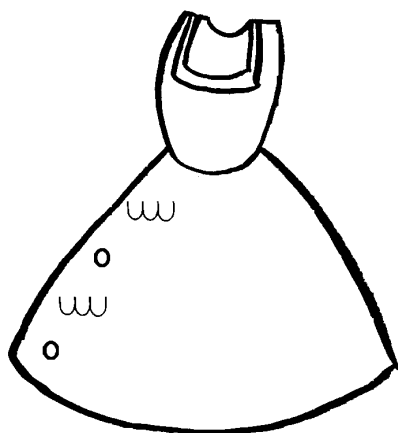
llll

ll

f

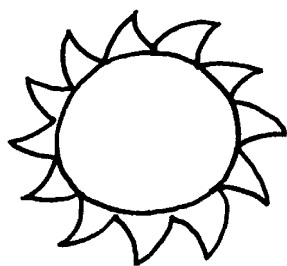
furra

Dantzariaren arropa apain ezazu.

Segi ezazu :

ll

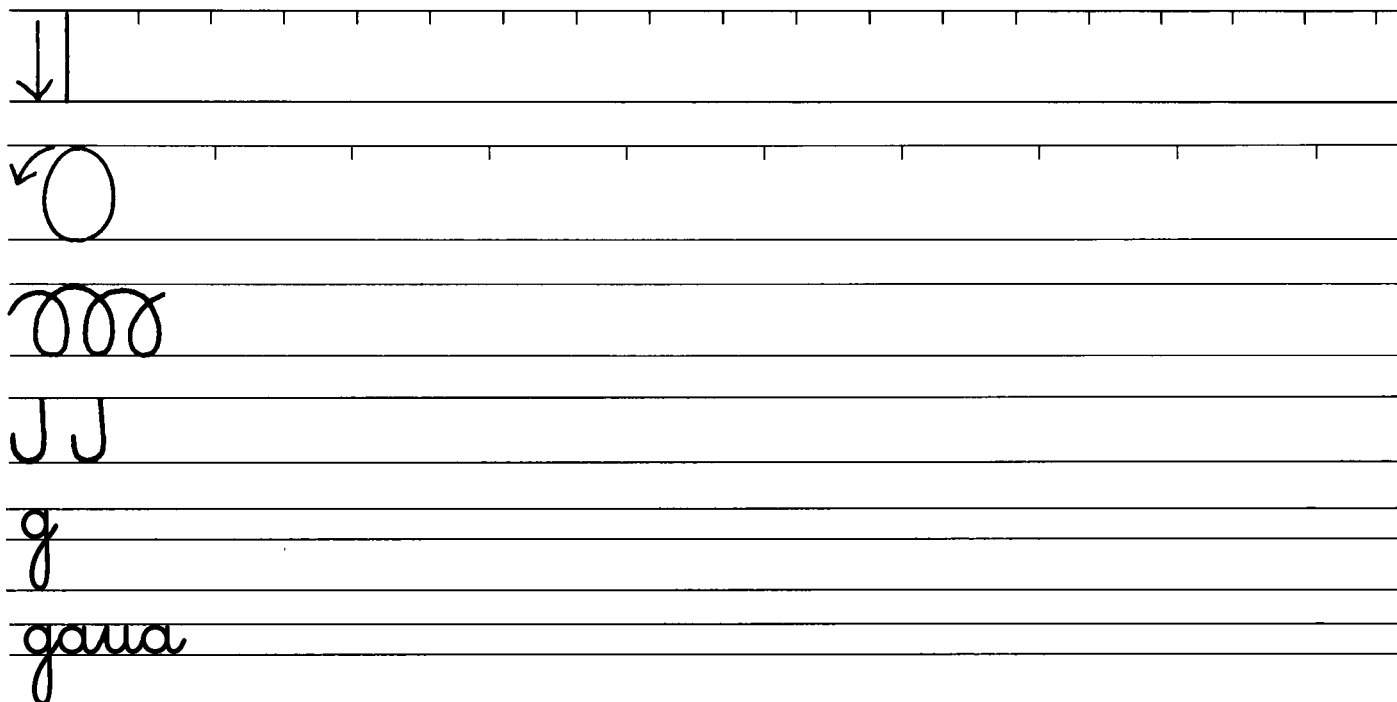
Begiak
Gauak duen muga
beti da eguna.

...

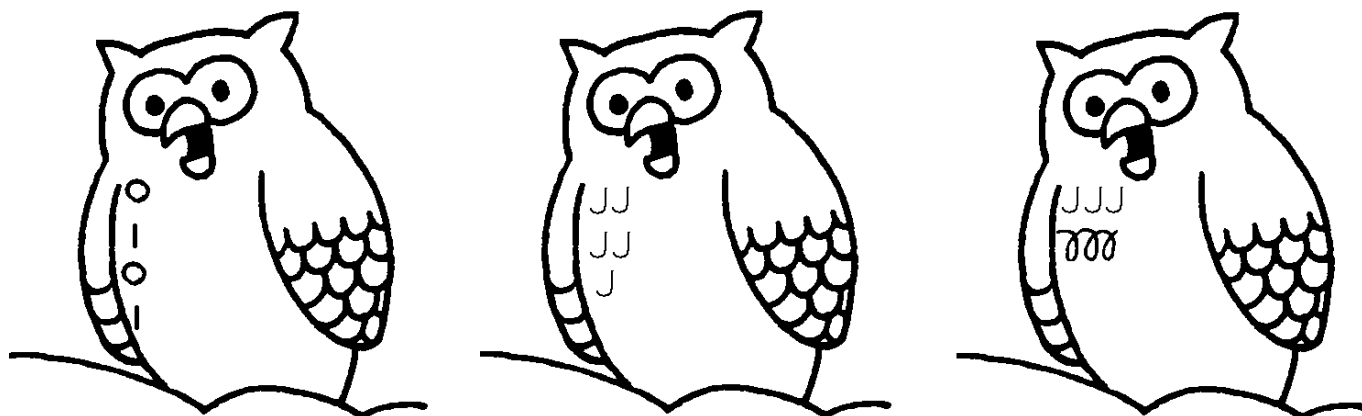
M. Lanatua

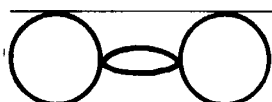
Segi ezazu :

Huntzen papoa apain :

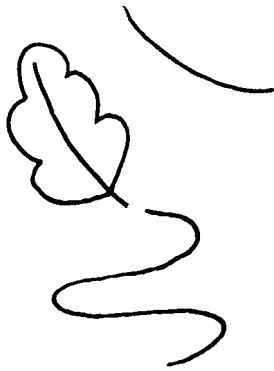

Segi ezazu :

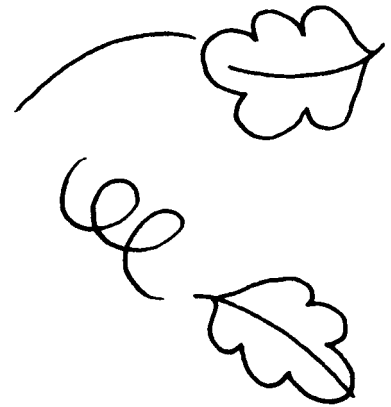

h

MARRA BERTIKALA • KUSKULA • 2 ZEINUA

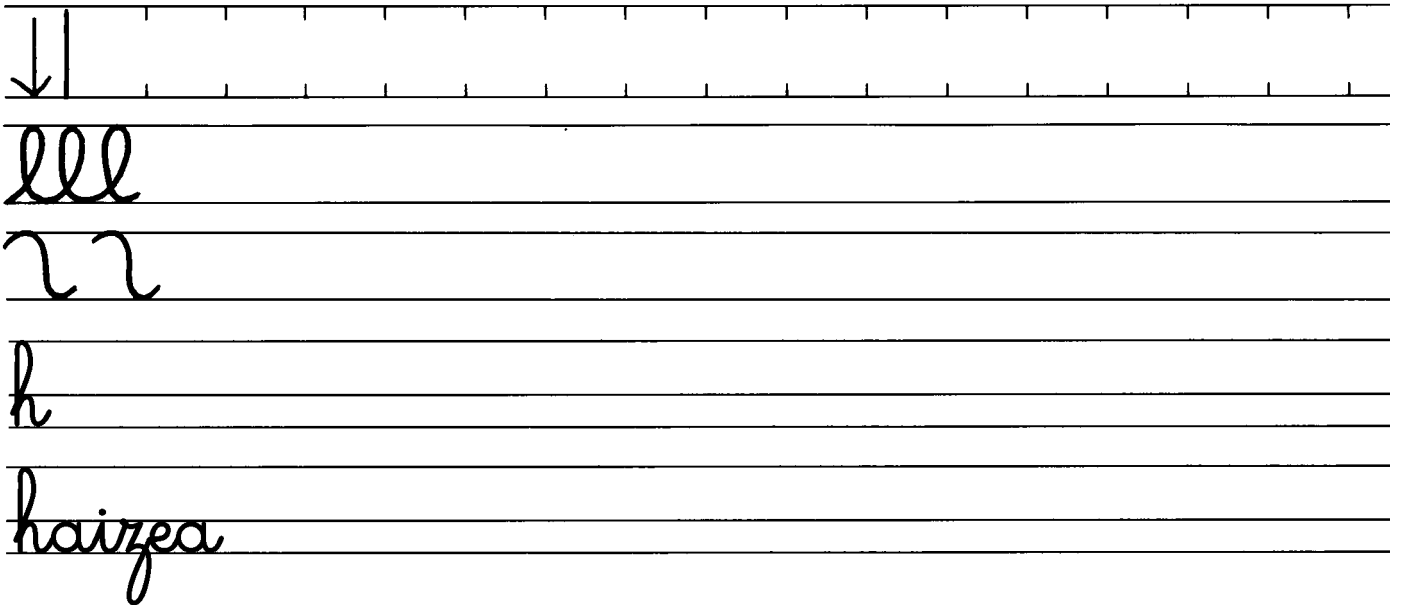
Haizea
Haizea, haizea,
xixtuka ari da.
Haizea, haizea
gaur zirimdaka.

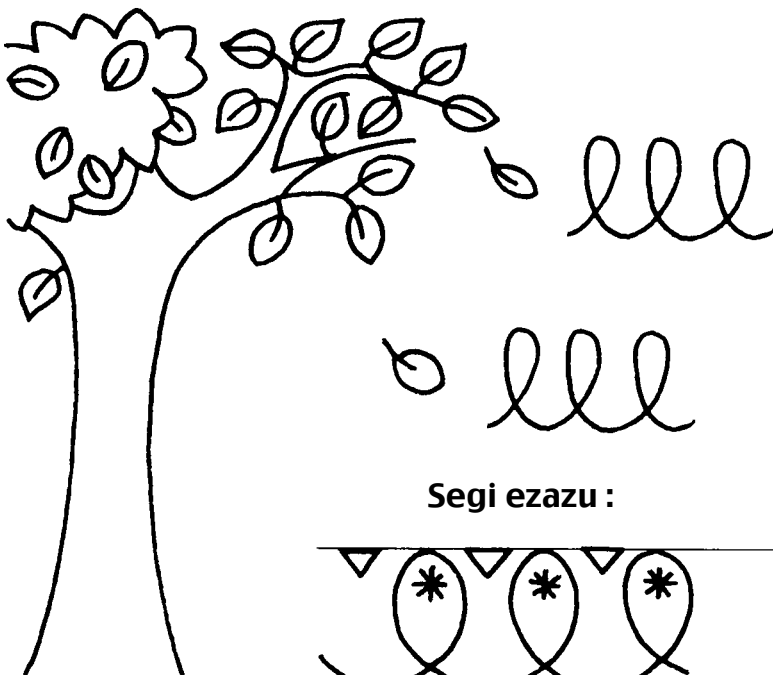
...

P. eta G. Solorzano

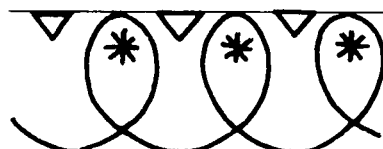
Segi ezazu :

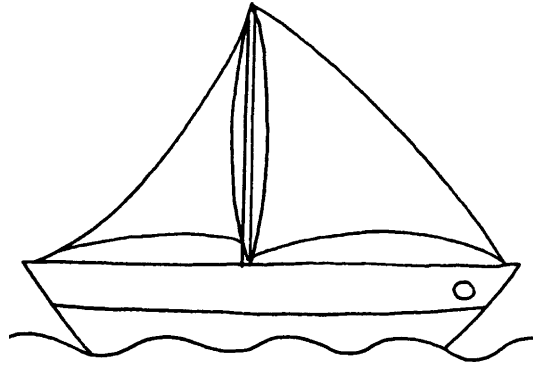
Hostoen itzul-inguruak marraz itzazu.

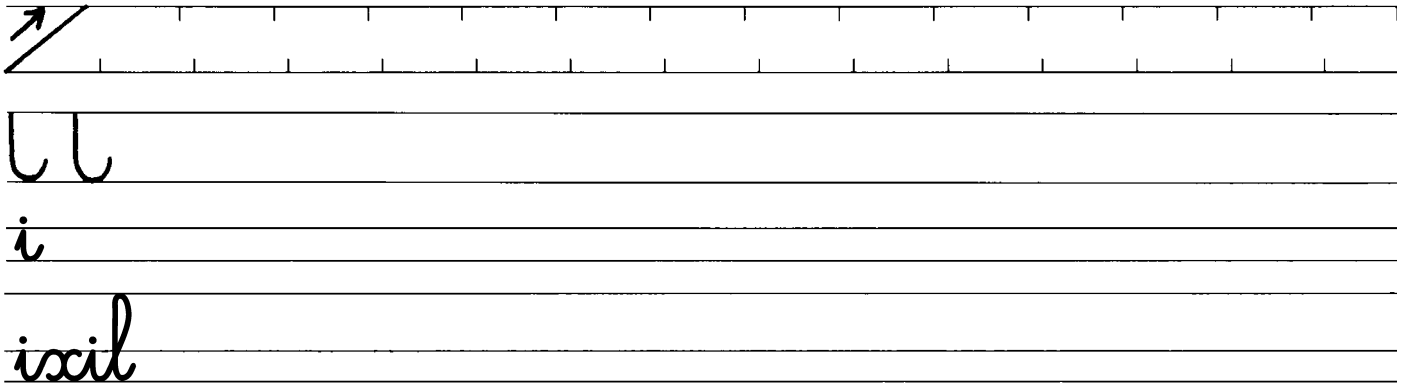
Segi ezazu :

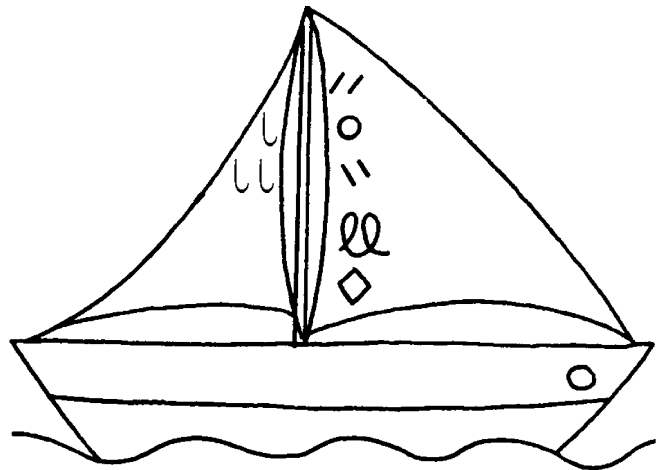
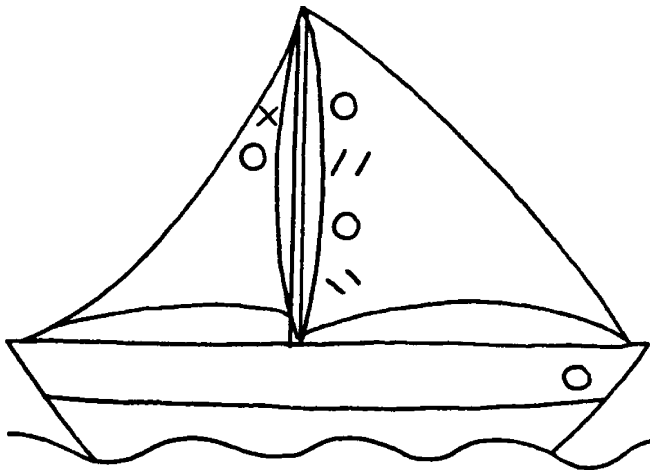
Txilik dago
 Txil-ixilik dago
 kaia bazterrean
 untzi xuri poltit bat
 uraren gainean.

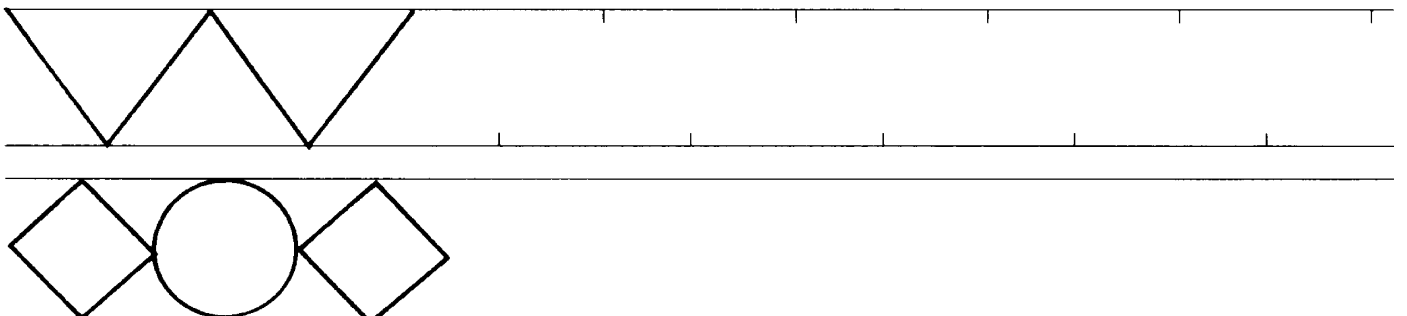
Segi ezazu :

Belaontziak apain itzazu :

Segi ezazu :

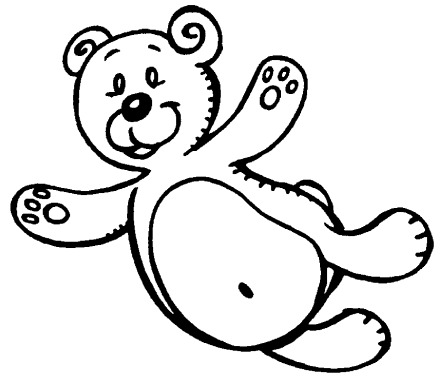

j

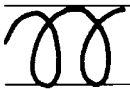
ZE HAR MAR RA • AL DER ANT ZIZ KO KUS KULA • J KRA KOA

Jaun jostailu,
jauzika, joan-jinka,
jendea jeiki arte.

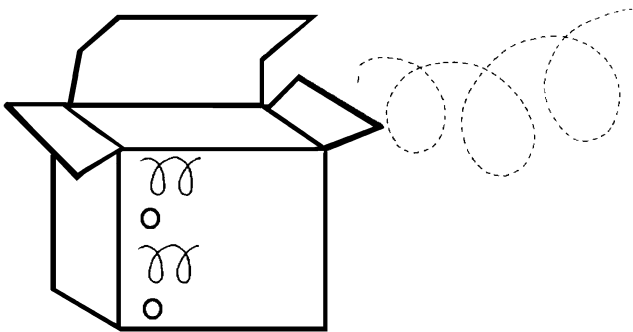
I. Casenave

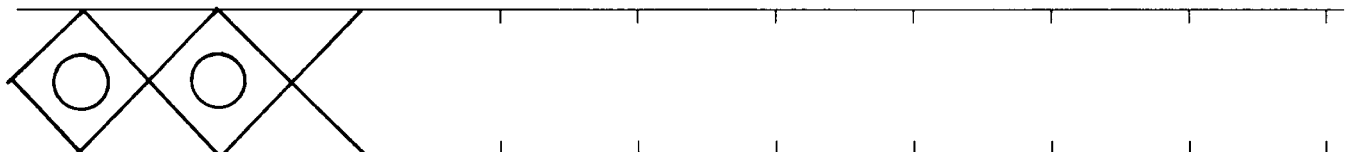
Segi ezazu :

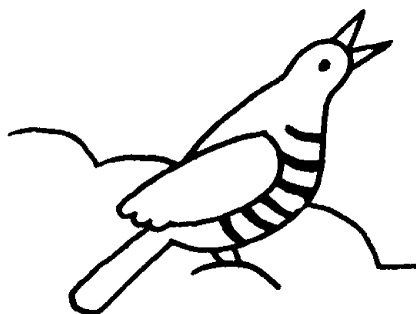

Kutxa apain ezazu eta jostailuaren punpeak irudika :

Segi ezazu :

Kukuak kantatzen du
maiatzean kuku (ter)
kukuak kantatzen du
maiatzean kuku (ter)
maiatzean kuku etorri zaigu.

Segi ezazu :

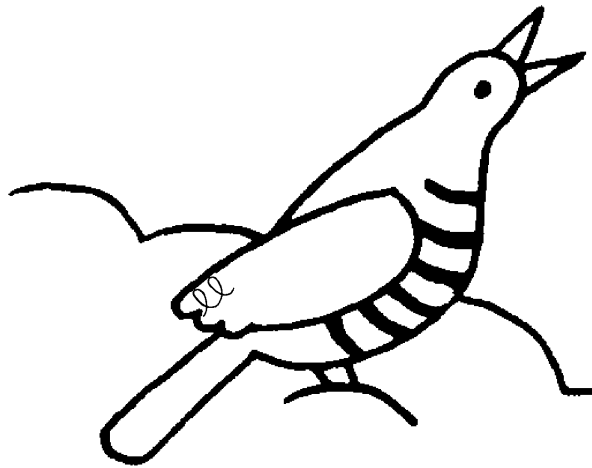
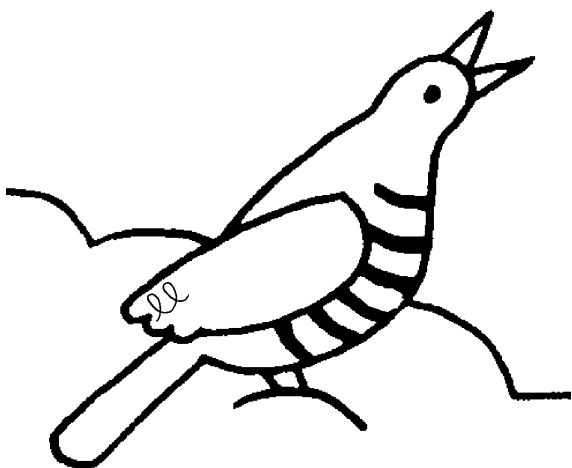
lll

k

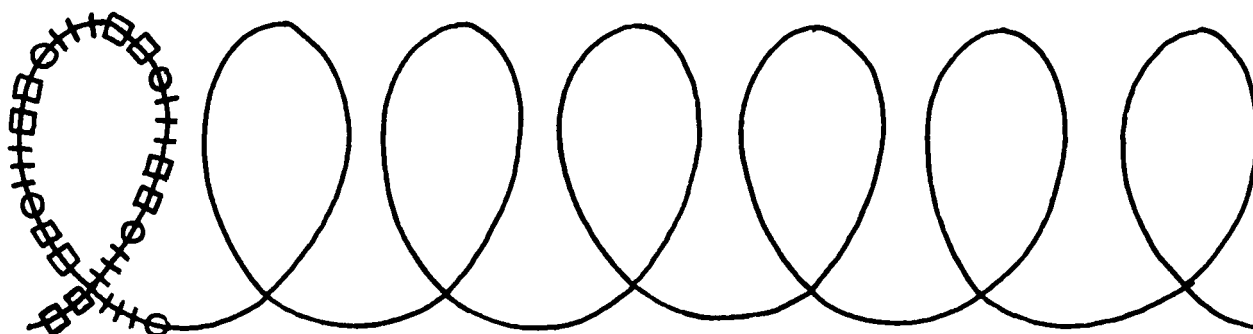
ku

kukua

Kukuaren hegala apain itzazu :

Segi ezazu ereduari jarraikiz :

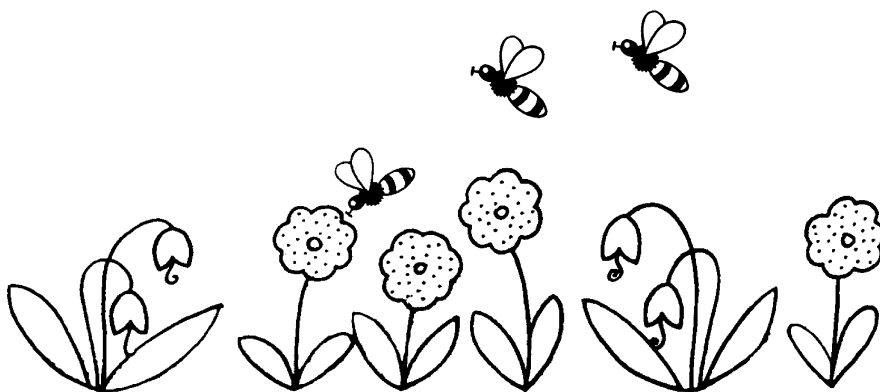

l

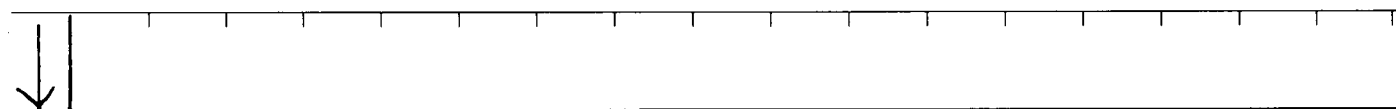
MARRA BERTIKALA • KUSKULA • l KRAKOA

Lorez-lore dabil erlea
liliz-lili bilduz polena.

M.Tapia

Segi ezazu :

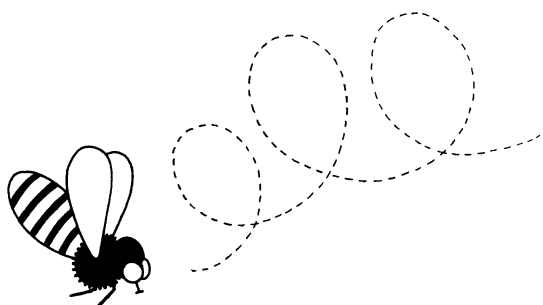
lll

ll

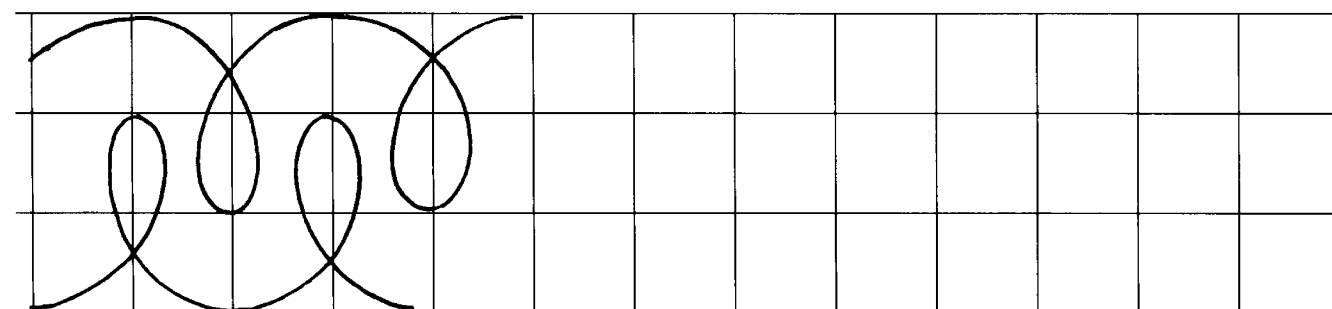
l

lili

Erlearen itzul-inguruak marraz itzazu.

Segi ezazu :

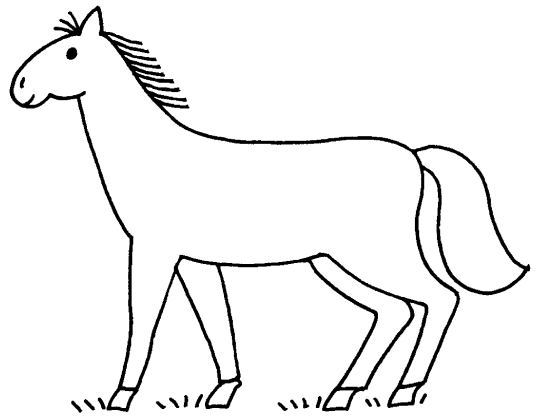

ZUBIA

m

Mihi luze
lepo mehe
zango makal :
mandoa.

J. Casenave

Segi ezazu :

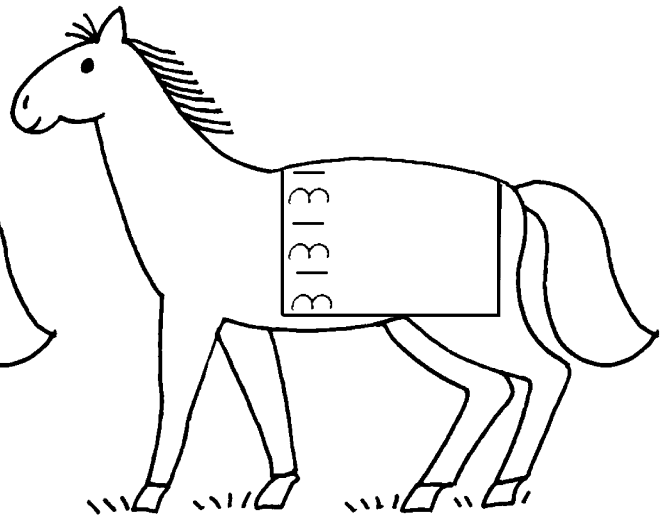
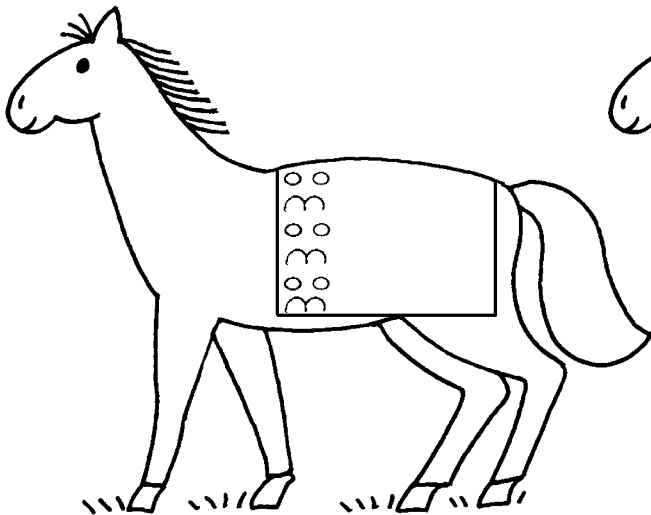
m

m

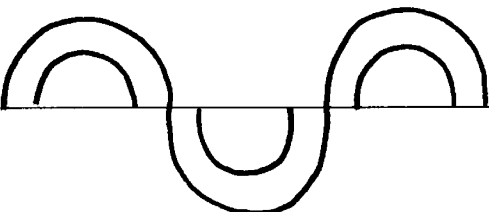
ma

mandoa

Mandoen manta apain ezazu :

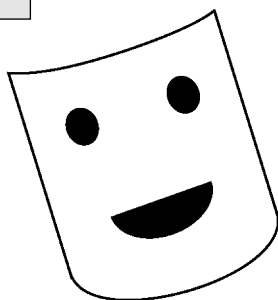

Segi ezazu :

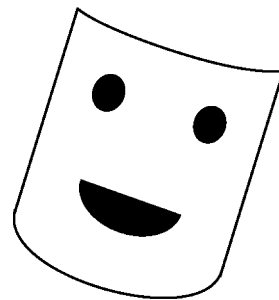

n

ZUBIA

Nehork nehun nehoiz
ez du jakinen...
nor naizen !

Segi ezazu :

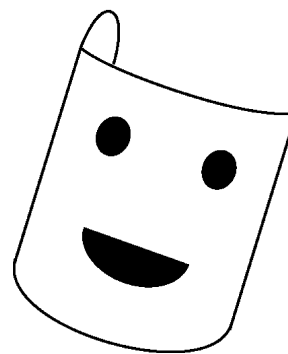
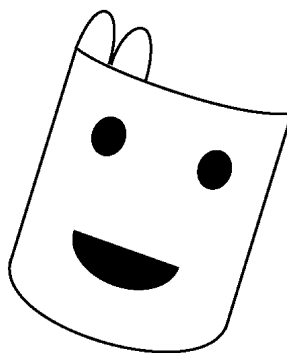
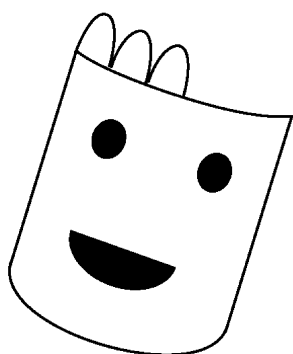
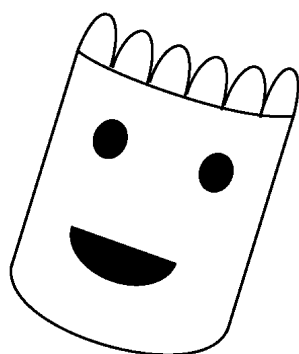
m

n

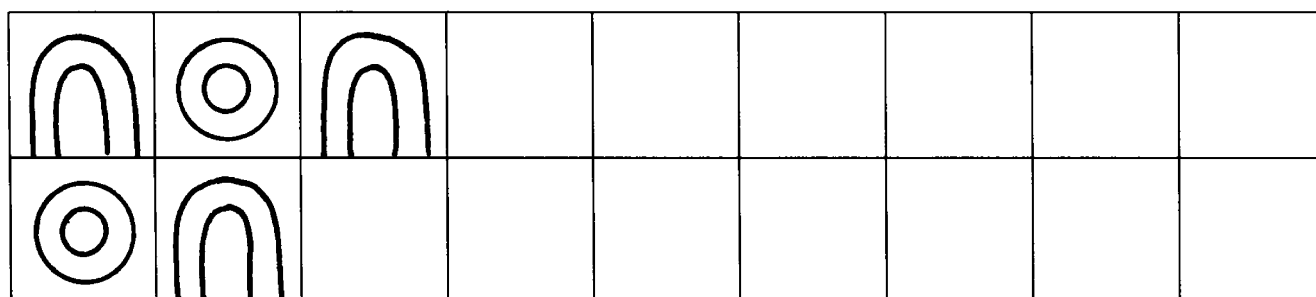
ni

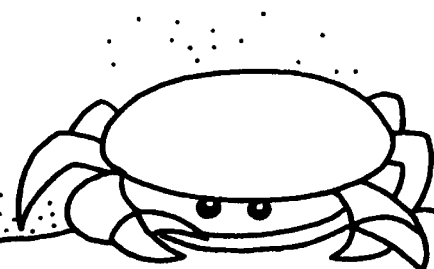
naiz

Ileak ezar :

Segi ezazu :

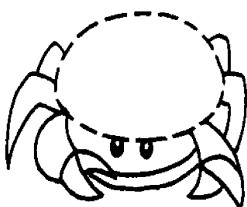

○

lo

goso

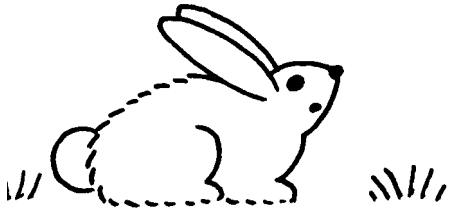

A diagram showing two large circles, each tangent to a horizontal line at its top point. A small circle is positioned between the two large circles, tangent to both of them.

~

ZEHAR MARRA • MARRA BERTIKALA • ~ ZEINUA

Lin Lan Lin

Lin ! pan ! pin !
 tiroak hil du lapin (bis)
 Lin ! pan ! pin !
 gaixoak ote du min ? (bis)

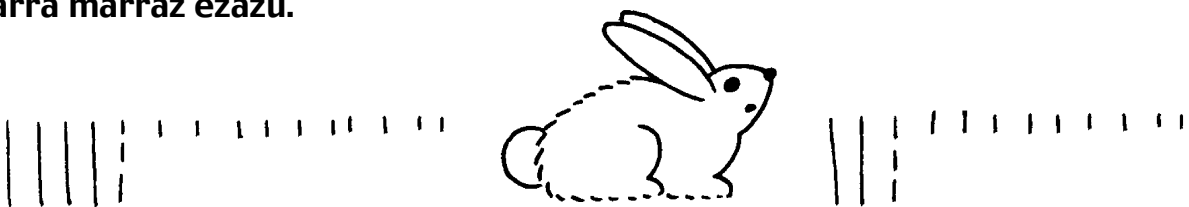
Segi ezazu :

...

M. Minaberri

Handwriting practice lines with stroke order guides (diagonal line, vertical line, wavy line, and the words 'pin' and 'lapin' written in cursive).

Belarra marraz ezazu.

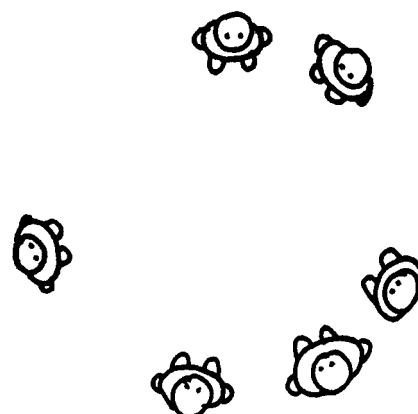

Segi ezazu :

	○			
○				

○				
	○			

quoruma

Segi ezazu :

↓

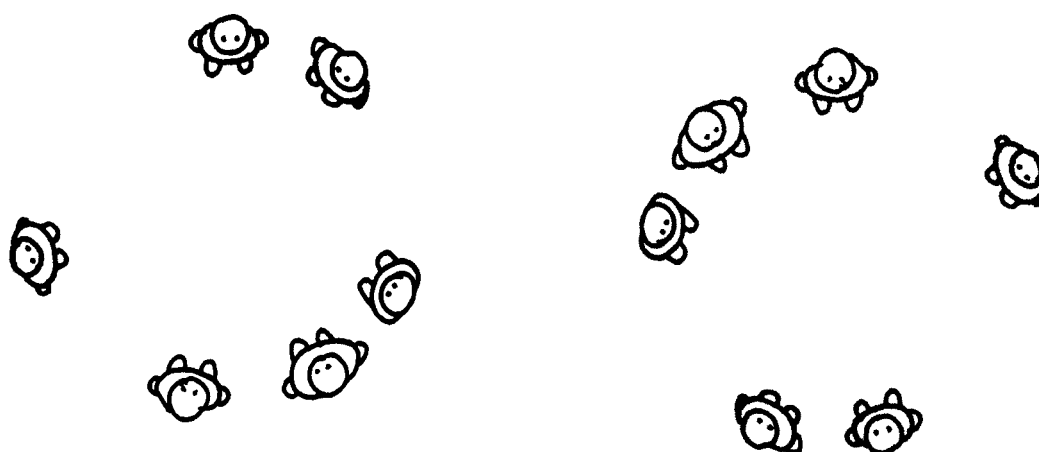
✓ 0 0

9

quo

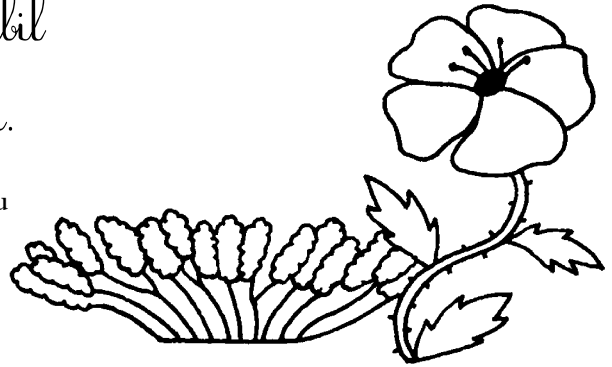
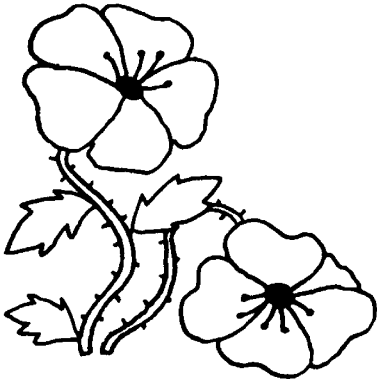
quorum

Bi haur talde hauek osa itzazu :

Loreak sortzen dira
nere baratzean ;
barea botzik dabil
auria denean.

L. Giltzu

Segi ezazu :

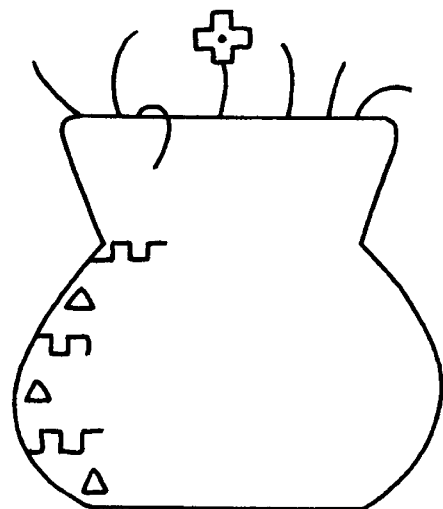
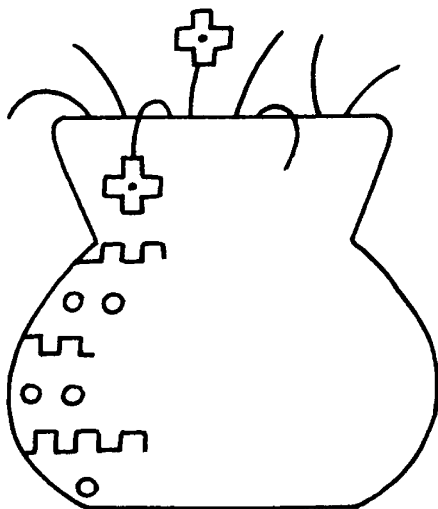

2

ne

lore

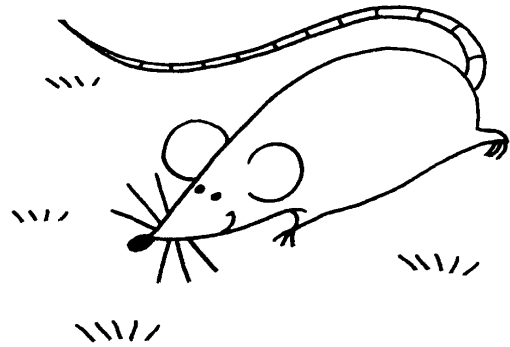
Loreontziak apain itzazu :

Segi ezazu :

Lagu tipi, sagu maite,
zilotxoan gorde zaitu;
zapik ikusten bazaitu
krisk-krask (bis) janen zaitu.

Segi ezazu :

Tracing practice lines for the words 'sagu' and 'sagua'.

Line 1: Arrow indicating the start of the word 'sagu'.

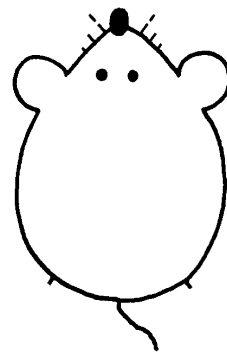
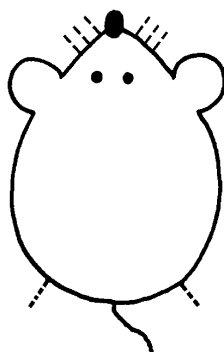
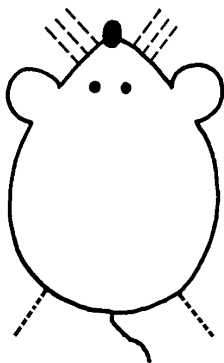
Line 2: The word 'sagu' written in a cursive script.

Line 3: The letter 's' written in a cursive script.

Line 4: The word 'sagu' written in a cursive script.

Line 5: The word 'sagua' written in a cursive script.

Saguei zangoak eta muztatzak ezar.

Segi ezazu :

Tracing practice lines for the words 'zangoak' and 'muztatzak'.

Line 1: The word 'zangoak' written in a cursive script.

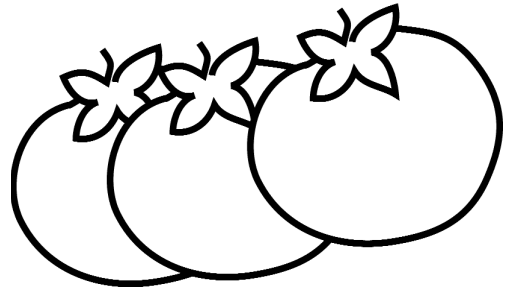
Line 2: The word 'muztatzak' written in a cursive script.

t

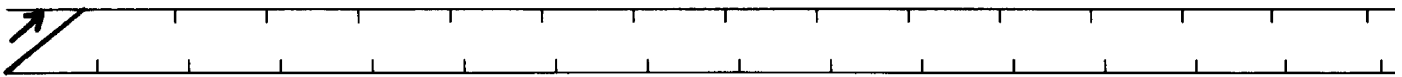
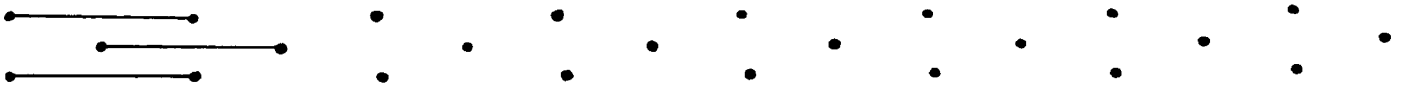
MARRA BERTIKALA ETA HORIZONTALA • ZEHAR MARRA • l KRAKOA

Cipula eta tomate,
biak ditut maite.

L. Giltzu

Segi ezazu :

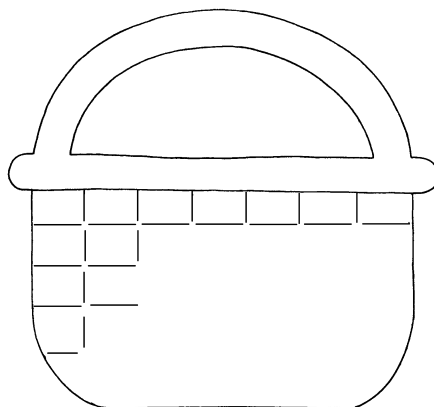

ti

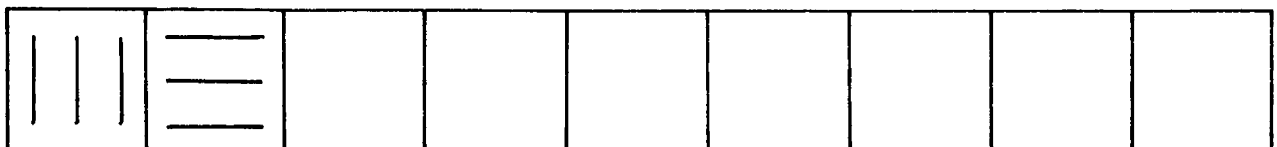
ti

tipula

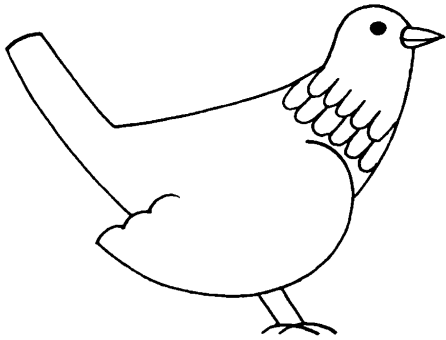
Zarea buka ezazu :

Segi ezazu :

Uso xuria, errazu

Uso xuria errazu norat joaiten ziren zu.
Espainiako mendiak oro elurrez beteak dituzu;
gaurko zure ostatu gure etxean baduzu.

...

Segi ezazu :

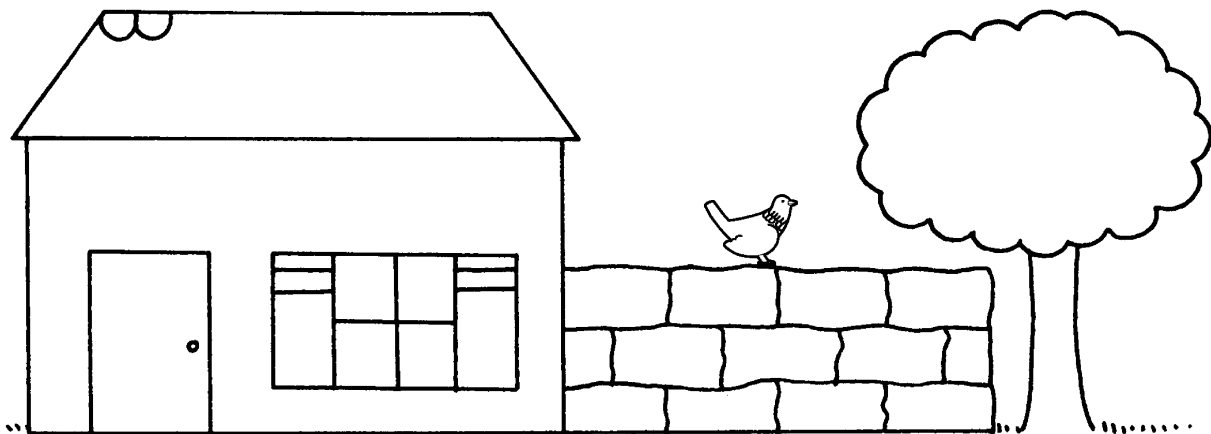
u

u

uso

xuria

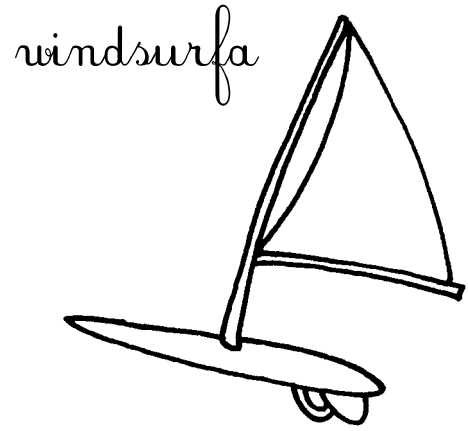
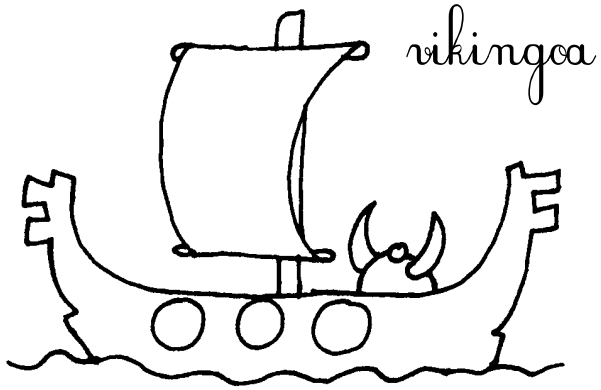
Teilak marraz itzazu.

Segi ezazu :

v w

ALDERANTZIZKO ZUBIA

Segi ezazu :

v v v

v

vi

vikingo

w

win

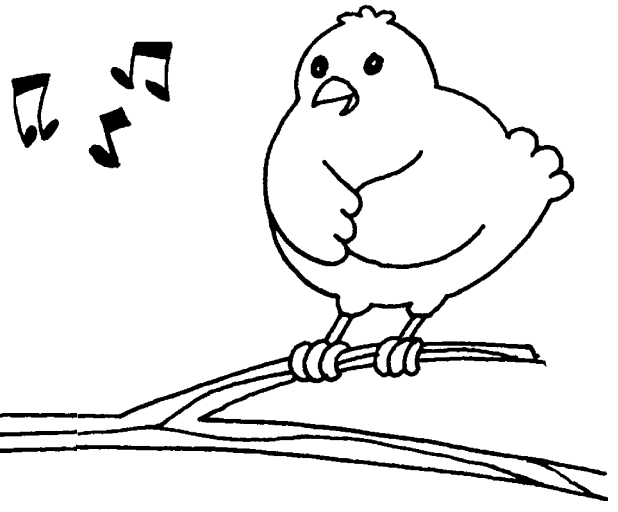
windsurf

Vikingoaren drakkarraren eta windsurfaren belak apain itzazu,
ikur hauek baliatuz :

Kurxuri baten gainean

Kurxuri baten gainean xoriak
kantatzen du
kantatzen du biziari...

...

M. Pagola

Segi ezazu :

3 3

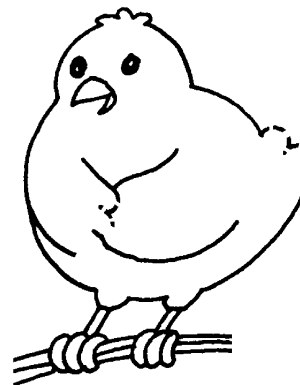
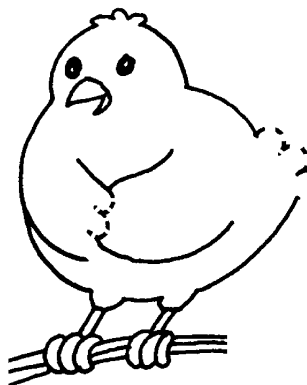
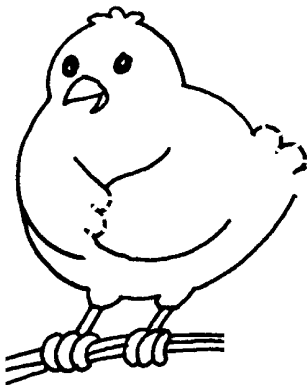
C C

x

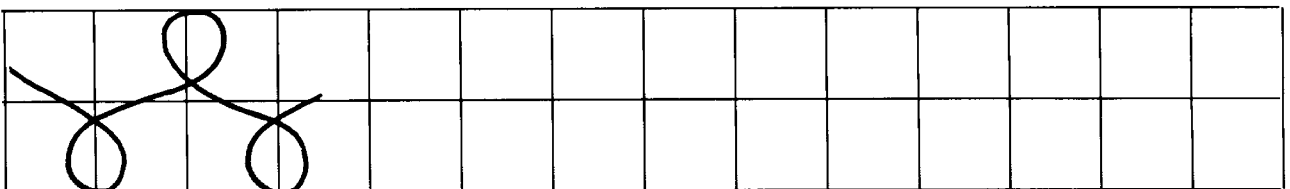
xx

xoria

Xoriak osa itzazu :

Segi ezazu :

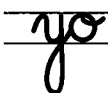
y

MARRA BERTIKALA • ALDERANTZIZKO ZUBIA • ALDERANTZIZKO KUSKULA

yoyoa

Segi ezazu :

Entsea zaitez beste yoyo batzuen marraztera.

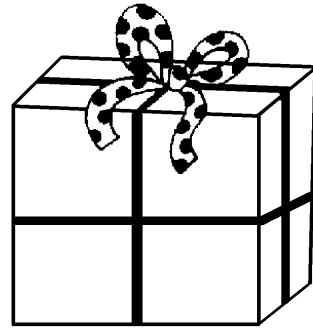

Zorionak

Zorionak zure urte betetzean,
 zorionak ta urte askotarako,
 zorionak belarritik tiratzean,
 zorionak ta musu bat zuretzako.

...

Kaxiano

Segi ezazu :

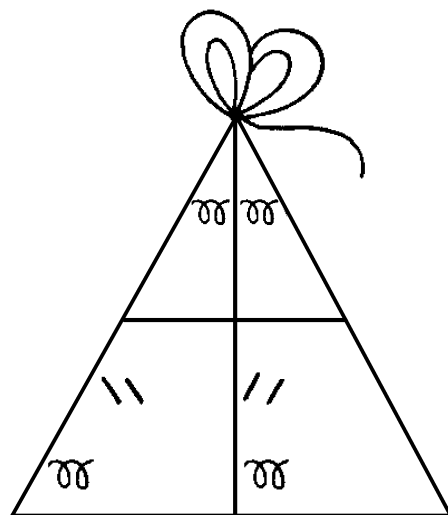
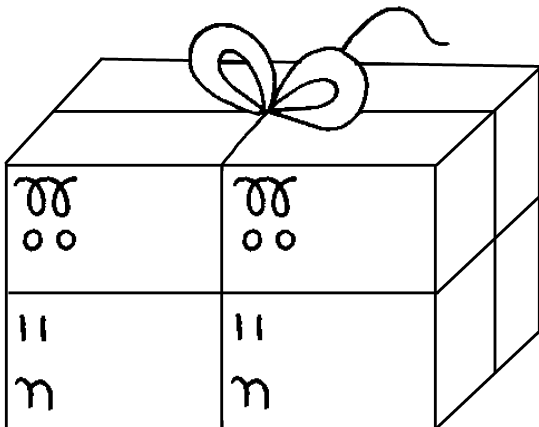
ooo

z

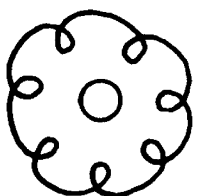
zo

zorion

Opariak apain itzazu :

Segi ezazu :

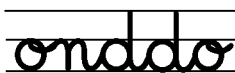
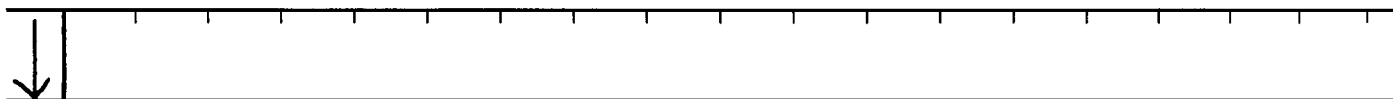
dd

MARRA BERTIKALA • BOROBILA • L KRAKOA

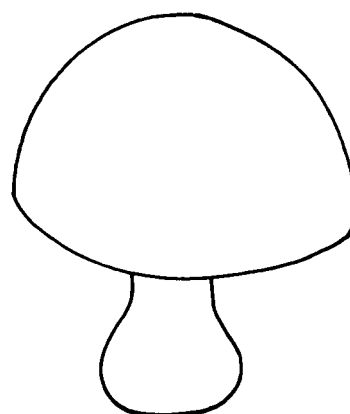
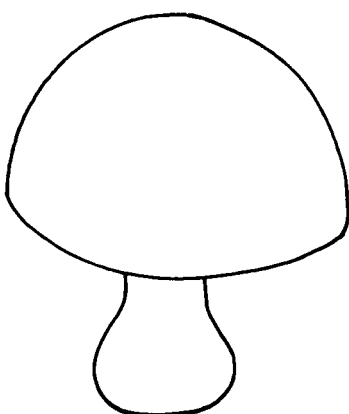
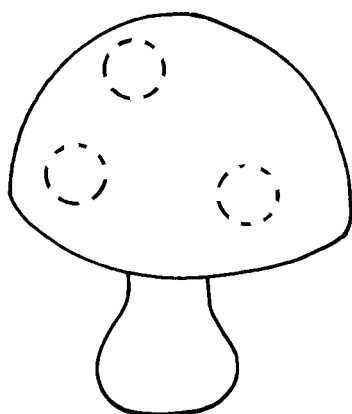
Maddi eta Andde
ondoketa dabiliza...
O, andderederra !

Segi ezazu :

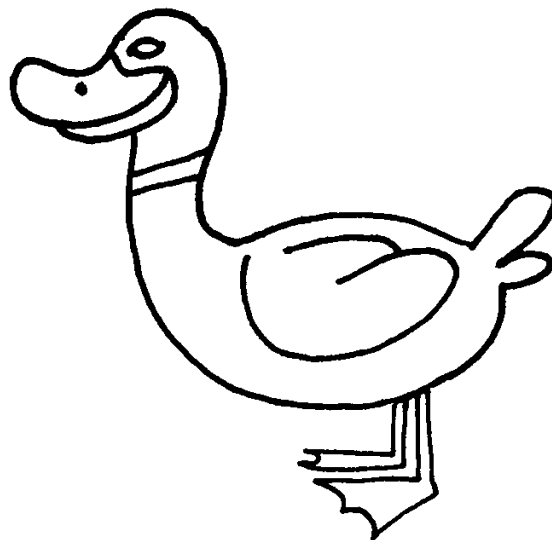

Onddoen xapelak apain.

Itzul burua

- Ahate urdina,
ahate berdea,
ez zira pollita.
- Haur mihi luzea,
ez baniz horrela
zure gustukoa,
itzuli burua.

M. Minaberri

Segi ezazu :

↓

ƚ ƚ ƚ

ƚ

pollita

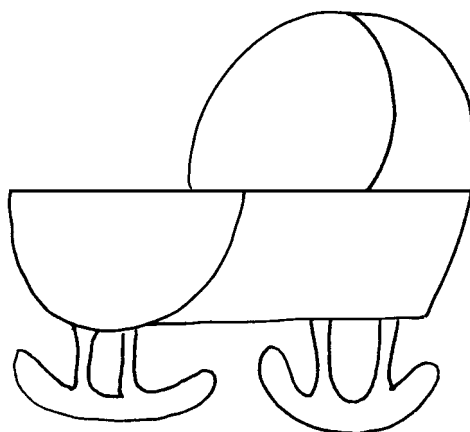
Ahatea margo ezazu.

ñ

~ ZEINUA

Bula, ñiñaño

Bula, ñiñaño,
haurra dugu ñimiño,
lokartzeko gaixtoño,
atzartzeko aiseño...

Segi ezazu :

m

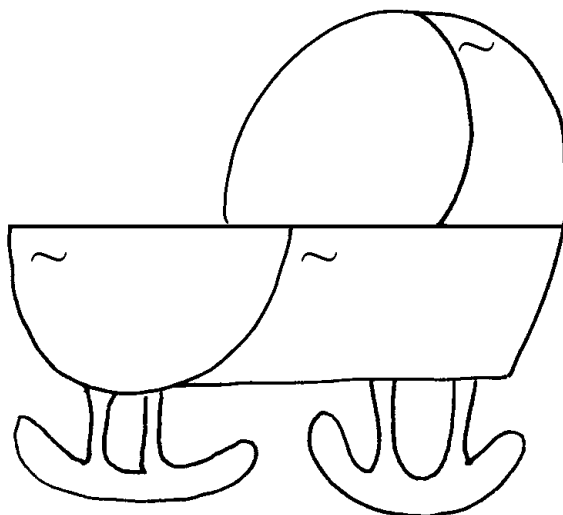
n

nn

ñ

ñiñaño

Ohakoa apain ezazu :

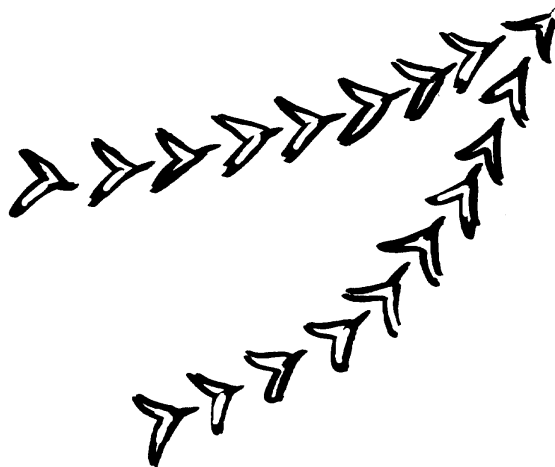
Lertsunak

Lertsunak, lerro-lerro ! (bis)

Itaizea, orro, orro !

Oihana, harro, harro !

Gure etxean,
supazterrean,
bero, bero !

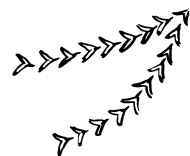
Segi ezazu :

rr

lerro

Harresiak osa itzazu :

tt

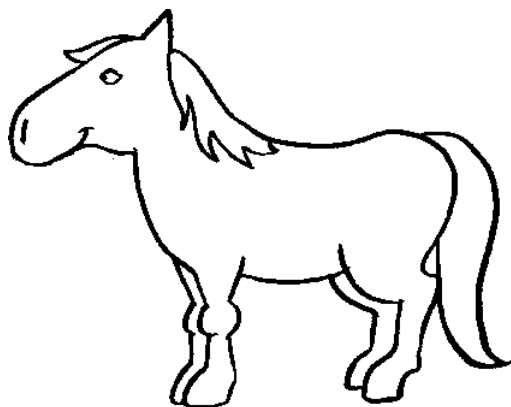
MARRA BERTIKALA ETA HORIZONTALA • ZEHAR MARRA • l KRAKOA

Pottoka

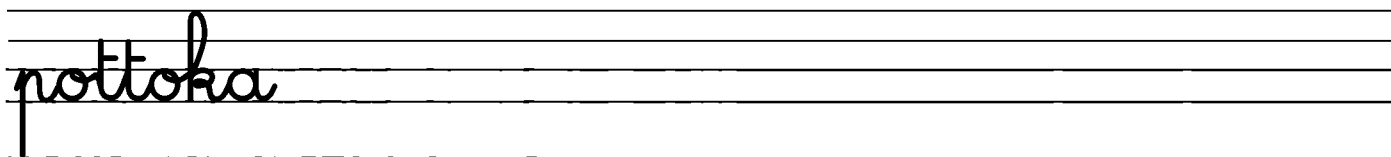
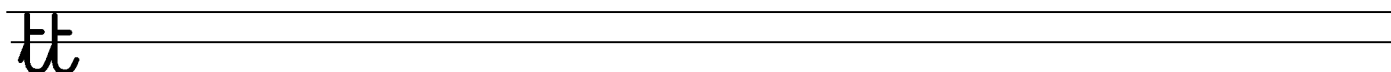
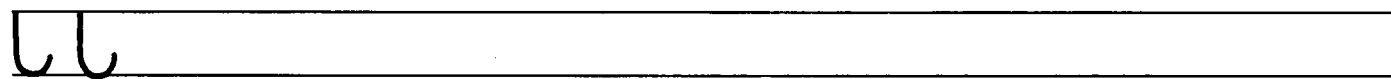
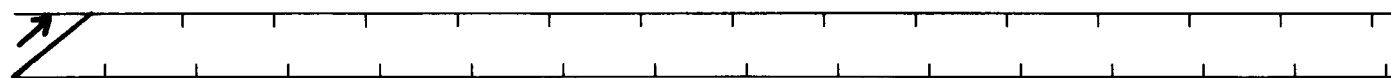
Etuku-ttuku, aintzina pottoka
mendiko piñudi itzalean.

...

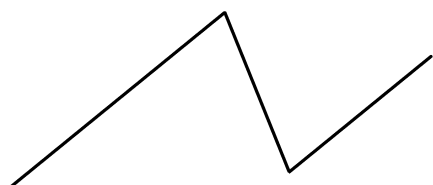
P. eta G. Solorzano

Segi ezazu :

Mendiak osa itzazu...

eta belarra marraz.

Otsak eta txanogorritxu

Otsak, uuuuh !

jan ditu hamasei txerri.

Ehun oilo, hogeia ardi :

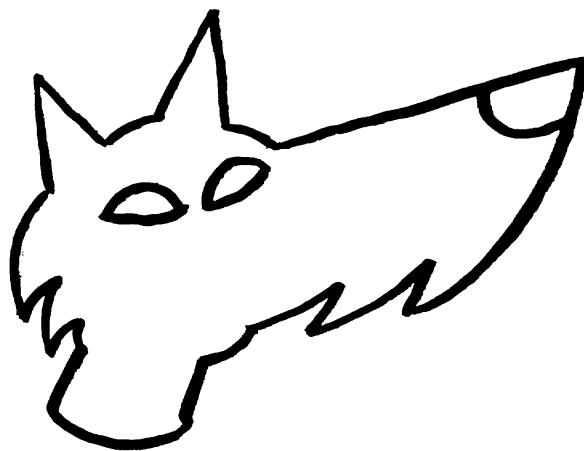
gosea kentzen badaki !

Horregatik, Txanogorritxu

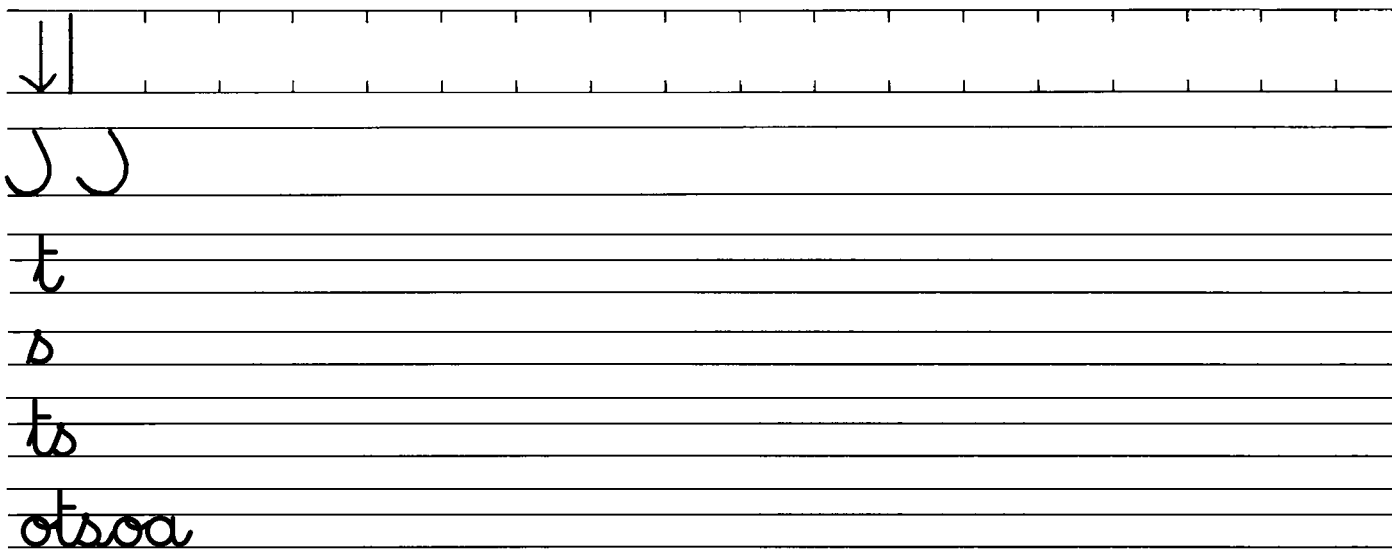
bildurtu da otsoekin.

...

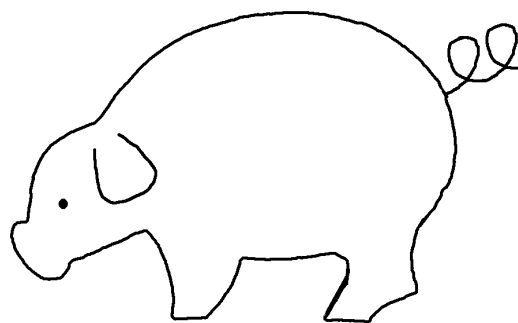
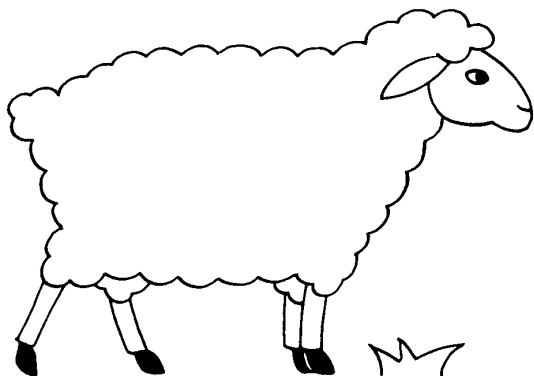
X. Lete

Segi ezazu :

Ardia, oiloa eta urdea margo itzazu.

Kaderan, kaderan

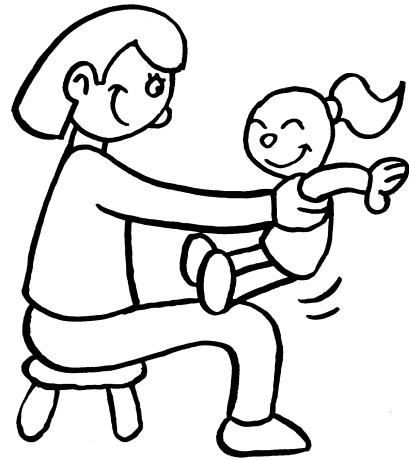
Kaderan, kaderan lumatxa,

Kantxin-gorri, neskatxa,

heldu zauxu mamutxa,

badixi moko beltza..

Hupala, hupala, nik altza !...

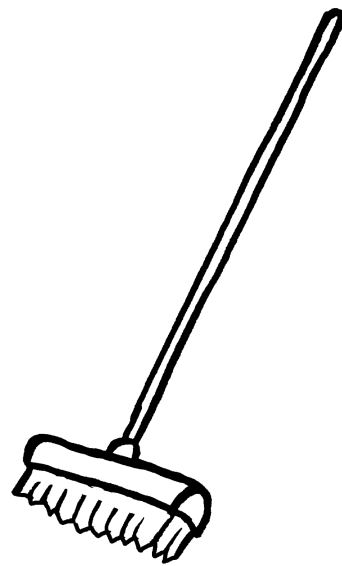

Segi ezazu :

Marrazkia margo ezazu.

Erza, tza, tza, pasatzen dut erratza
tze, tze, tze, gela nabil garbitzen
tzi, tzi, tzi, dantala dut jantzi
tzo, tzo, tzo, zikindu nintzen atzo
tzu, tzu, tzu, tzun patzun patzun patzun.

Segi ezazu :

┌┌┌

ooo

t

z

tz

tza

erratza

HIZTEGIA

alderantzizko kuskula : la boucle envers

alderantzizko zubia : le pont envers

borobila : le rond

borobil erdia : le demi-rond

kiribilak : les spirales

krakoak : les crochets

kurba erdia : la demi-courbe

kuskula : la boucle endroit

lerroa : la ligne

lerro bertikala : la ligne verticale

lerro hautsia : la ligne brisée

lerro horizontala : la ligne horizontale

lerro kurbatua : la ligne courbe

lerro uhindua : la ligne ondulée

makoak : les cannes

marra : le trait

marra bertikala : le trait vertical

marra gurutzatuak : les traits croisés

marra gurutzatu zeharrak : les traits croisés obliques

marra horizontala : le trait horizontal

marra kurbatua : le trait courbe

marra uhindua : le trait ondulé

marra zeharrak eta gurutzatuak : les traits obliques et croisés

obaloa : l'ovale

puntua : le point

zehir lerroa : la ligne oblique

zehir marra : le trait oblique

zehir marra bertikala : le trait oblique vertical

zubia : le pont endroit

Oharra : egun guzietako mintzairan, *bertikala* = *zuta* eta *horizontala* = *laua*.

Letra edo soinu bakoitzari doakion zeinu grafikoen aurkibidea

a	: borobila
b	: alderantzizko zubia, kuskula, krakoa
c	: kurba erdia
d	: marra bertikala, borobila, krakoa
e	: kurba erdia
f	: alderantzizko zubia, kuskula, krakoa
g	: marra bertikala, borobila, alderantzizko kuskula, krakoa
h	: marra bertikala, kuskula, ~ zeinua
i	: zehar marra, krakoa
j	: zehar marra, alderantzizko kuskula, krakoa
k	: kuskula
l	: marra bertikala, kuskula, krakoa
m	: zubia
n	: zubia
o	: borobila
p	: zehar marra, marra bertikala, ~ zeinua
q	: marra bertikala, borobila
r	: □□ zeinua
s	: zehar marra, kurba erdia
t	: marra bertikala eta horizontala, zehar marra, krakoa
u	: alderantzizko zubia
v	: alderantzizko zubia
w	: alderantzizko zubia
x	: kurba erdia
y	: marra bertikala, alderantzizko zubia, alderantzizko kuskula
z	: alderantzizko kuskula
dd	: marra bertikala, borobila, krakoa
ll	: marra bertikala, kuskula, krakoa
ñ	: zubia eta ~ zeinua
rr	: □□ zeinua
tt	: marra bertikala eta horizontala, zehar marra, krakoa
ts	: marra bertikala eta horizontala, zehar marra, krakoa, kurba erdia
tx	: marra bertikala eta horizontala, zehar marra, krakoa, kurba erdia
tz	: marra bertikala eta horizontala, zehar marra, krakoa, alderantzizko kuskula